

Halvacsora

Fehér Ferenc

„A kár egy zárda, vagy kolostor”, villant át Barton, mint mindig, ha hosszabb hivatalos útjairól vagy családi életének magánya elől ide menekült, s itt állt ennél a keskeny, boltívbe hajló ablaknál, melyen át a hatalmas fák megnyugtató s egyben sejtelmes susogása emlékeket felidéző szelídséggel szállt be. „Zárda, amely az én rendemhez tartozik, s ahol mégsem sikerült soha apácát felavatnom egyéjszakás lakóim közül... Valaki mindig megelőzött!”, fűzte tovább gondolatait keserű öngúnnyal és tömött, ápolt bajusza alatt barackszín vállak zamata olvadt szét.

Szerette a Fűzfást, férfieleetének ezt a kései, meglelt, s érzése szerint megérdemelt barlangját; a meghitt kirándulóhellyé átalakított hajdani kis kastélyt, amely úgy búj meg az ős park fái közt, mintha csak az ő számára maradt volna itt a régi, gátlástalan úri élet ezeregélyszakás férfi-meséiből, menedékkül a kisváros ezerszemű hidrája, a tehetetlen férfiirigység és az asszonyi bosszú e'öl... Ő fedezte fel, s a nemes vad féltékenységével, az egyetlen jogos személy, a házigazda erélyével tartotta innen távol a különböző szervezetek és intézmények bankettező, borozó sisere-

hadát. S ha mégsem odázhatta el egy-egy társasest megtartását a Fűzfásban, kényszeredett, jól begyakorolt barti gumimosollyal fogadta az asztalfőn a rossz, kivénhedt Olympiákon, új kis Fiatokon vagy Jeepeken érkező betolakodók eléje rakott ajándékát: a férfiak undok, cinkoskodó, bizalmaszkodó megjegyzéseit pusztíthatatlan férfienergiájára vonatkozóan; az asszonyok ügyetlen komolykodással leplezett, elfogódott pillantásait és a lepkeként hozzákocconó lányok szemérmetlenül nyílt, kíváncsi, vagy riadt vizsgálódását.

Dosztán, akinek a bal szemét Bolmánnál pöccintette ki egy német puszkagolyó, s akit még jóhaver pincéreként a hajdani Aranyfácánból ismert, csak az ő külön engedélyével (külföldi vendégek vagy hasonló személyek elszállásolásakor) nyithatta meg másoknak is ezt az emeleti sarokszobát, ahol mindig dagadt parasztpárnákkal, megvetetten állt a sötétbarna, lakkozott ágy. (Gyerekesen ragaszkodott ezekhez a tömött, pehelytoll-vánkosokhoz: Jucit, gyerekkori kis cseléd lányukat juttatta eszébe, meg azt a diákzsúros éjszakát tizenötödik születésnapján, amikor kis-sé zúgó fejével, anyja érthetetlen biztatására felbotorkált szobájába, s alig kezdett el vetkőzni, a szőke pesztonka

zavartan bekopogott, és egy pohár szó-dabikarbónát tett az éjjeli asztalra, hogy azt a nagysága küldi, attól majd jobban érzi magát..)

A zöldpikkelyes halacskaít ábrázoló, nagy terrakotta vázában, amit három évvel ezelőtt ajándékozott neki az egyik itt táborozó fővárosi keramikus, elszáradt mezei virágcsokor barnult, s ahogy most szórakozottan morzsolgatni kezdte a porhanyó szirmokat, Rózsika, a kezesgavállú agronómus gömbölyű aszonykája jutott eszébe... „Gomosz bácsi, betömöd a szegény halacska száját”, gügyögte durcásan, és épp úgy csücsöri-tette száját mint a zöldpikkelyes ponty, amikor Bart a vázába helyezte a margarétával és szarkalábbal virító, frissen szedett csokrot, aznap délutáni csókos csavargásaik néma tanúját.

Kiemelte a megcsörrenő csokrot. „A váza lelke volt, s most a váza csontváza...” Keskeny arcán a keserű felfedezés görcsében e-mélyült az a két barátja, ami valaha aggasztotta, de Mirjana, a kis balettáncosnő már kezdetben elhitette vele, hogy jól áll neki, s ha azok nem volnának, nem is tudná rá hatni...

A nyár, ötvenedik nyara kihullott hosszú, keskeny ujjai közül, és azzal a mákonyos tudattalansággal, ami ideérkezése óta elhatalmasodott rajta, rátaposott hegyesorrú, fekete cipőjével a mintás szirma-szönyegen. Deresedő, de még dús hajához nyúlt és beletúrt, mintha ki akarná belőle fészülni azt a megfészkelő, halk remegést, amit eddig nem ismert, s amit ez a különös fűfási szoba-csendélet váltott ki belőle, azzal, hogy mióta Dosztántól már az autóból kilépve elkérte a szobakulcsot, és felballagott (szokásához híven kerülővel, az erdő felőli bejáraton), léptenyomon csak emlékeibe ütközött, noha eddig mindig úgy érezte, hogy nem is a jelent, hanem mindig az elkövetkező pillanatot éli át; ez az életézés vitte előre egész életében, megövtá attól, hogy elveszzen a marasztaló jelen apró vonatkozásai közt, s imponáló energikus-ságot kölcsönzött apjától eltanult alkalmazkodóképességének (apja hatalmas üzleti vállalkozásait azzal kezdte, hogy a legnagyobb háborús csőd éhkoppas napjaiban vasárnapi halvacso-
rákat rendezett, rá sem hederítve jajveszékelő, haját tépó anyjukra, csakhogy ismeretsegeket és hitelt szerezzen magának). Jól tudta, hogy nem őt, Bart Ákost, hanem ezt a provinciálkban ritkán virágzó mentalitást és energikus-

ságot tűri meg felelős posztján... De meddig? Hiába beszél nyelveket — egyet már sosem tanulhat meg. A fiataliságét...

A zöldpikkelyes halacskaít megcsilant a csipkefüggönyön átszűrő szep-temberi napsugár. Bart szórakozottan nézte a vázát, s lassanként egy dacos, komoly leányarc rajzolódott ki előtte, amely most elmosott minden más arcot, s jó esőn bontotta meg azt a nyomasztó hangulatot, ami a szobán uralkodott. A teniszpálya lobogóhajú tündérét, Gittát látta, aki mindenkin keresztfül-nézett a városban, s aki éppúgy elámult megismerkedésükkor, hogy Bart teniszszek, mint ő azon, hogy ez a különös, zárkózott, hóna alatt klasszikus görög vagy modern, egzisztencialista írők könyveit cipelő lány — autót vezet... „Jól van, kislány, de hát hol az autó?”, kérdezte tőle évődőn. „A garázsomban!”, vágott vissza Gitta. „Hát Bart bácsi teniszütője?” „Elástam. Nincs nekem méltó partnerem ebben a porfészekben.” „Gondolja?” „Húzza el a száját gúnyosan a lány. „Meggyőződésem”. áhította hanyagul. És sorra verte a lány színe előtt azt a néhány tanárocskát meg tisztviselőt, akik a vörössalakos pálya rendszeres délutáni vendégei voltak. Egyedül Demjén, az orvos nyújtott nagyobb ellenállást. Az utolsó szettbe alaposan beleizzadt, s azóta még kevésbé szívlelte egykori iskolatársát. De jó volt kulisszának Gittával való délutáni találkozásaihoz a pályán. A lány aztán sokáig elmaradt. Nyomozni kezdett utána, s így tudta meg, hogy érettségi után elment az Autóutrá. Megszerezte a brigád címét, és egy hivatalos út ürügyén leutazott Szerbiába. Gittának hízelgett a fekete Mercedesen érkező, e'ökelő vendég látogatása. Nagybácsijaként mutatta be a táborparancsnoknak, és egy vasárnapdélután együtt töltöttek a közeli, ismeretlen városban. Akkor csókolta meg először, puhán, apásan, ott, a táborhelyre bekanyarodó út egyik magas nyárfája alatt, elválásukkor. „Mikor teniszszekünk, kislány?”, szölt utána, ahogy a lány játékosan futni kezdett a deszkabarakkok irányába, ahonnan egy forróritmusú táncdal foszlányait hozta a szél a hangszórókból. „Majd szeptemberben, ha hazamegyek! Addig gyűjtse az erőt!”... Az is elérkezett. Két hete történt. Kettőn álltak csak ott a langyos délutáni csendben, a háló két oldalán. Gitta kissé izmosabb volt. arca, nyaka, karja barnára sült... Lábán az a kopott kis tornacipő volt, amit az iskolában használt, s ami meg-

járta vele az Autóutat is. „Ha nem volna ez a mennybelépőm, egész csinos Diana volna, ugye?” A kérdés nem kerülte el figyelmét. Épp ez fűzte hozzá a lányhoz, ez a figyelmes, finom reagálás minden egyes szavára, gondolataira. „Egy helyen tudok isteni sportcipőket”. jegyezte meg, miközben három labdával zsonglőrösködött, s fél szemével sem lesett oda a lányra, pedig minden ízében egy soha nem ismert nagy játék izgalma égett. „Hol?” kérdezte Gitta kíváncsian. „Azt nem mondok meg.” „Mondja meg, Bart bácsi, kérem, mondja meg...” toporzókolt a lány kisgyerekes csökönységgel. A férfi hirtelen odalépett hozzá, és megfogta karját. Alig észrevehetően megremegett a hangja: „Megmutathatom-e hol lehet kapni, ha megnyerem ezt a játszmat?” Gitta szeme összeszűkült, és akaratlanul ejtette ki száján a szót: „Meg...” A karja elbágyadt minden ütéstől, lustán verte vissza Bart éles labdáit. Egyre többet hibázott. A harmadik szettnél émélyegni kezdett a gyomra, és ahogy befutott egy meredek labdára, hirtelen ráborult a hálóra... Ijedten fogta fel. „Mi a baj, kislány?” Gitta szemét beárnyékolták a könnyek, úgy válaszolt: „Nem ettem még ma...” Két nap múlva már a tengerparton voltak. Gyorgyenak, hogy álljanak meg, és ők ketten az üzleteket járták. Lekötelezően kedves, szelid, majdnem tartózkodó volt. Első este sokáig ültek a tengerparti hotel teraszán. Figyelmét nem kerülte el, hogy a lány sokat iszik. „Nem lesz sok, kislány?”, fogta le végül szelíden a karját. „Nem... Kérek még két deci vermutot!”, mondta Gitta nevetve. Rögtön fizetett, és karonfogta. Kizárta előtte a szobaajtót, kezét csókolt neki, és elsietett. Másnap reggelinél találkoztak. Ahogy a lány odaért a virágos asztalkához, rátette sovány kis tenyerét a férfi csuklójára. „Köszönöm...” Csak ennyit mondott, és dagadt szemhéja aól könnyesen rámosolygott. Még aznap délután visszajöttek.

Bart észre sem vette, mennyi idő telt el fölötte így álldogálás közben. Most órájára pillantott, s lesietett az emeletről.

„Tehát úgy ahogy megbeszéltük”, szólott oda Dosztánnak. „Halvacsora két személyre, és az emeleti sarokszobába virág...” Félig már bebújt a kocsiba, amikor egy szürke kis Fiat kanyarodott melléjük.

Demjén szállt ki beőle.

Gyorgye indítani akart, de az orvos hangja lecsapott.

„Öreg csatasárkányom, hova sietsz? De rég láttalak itt!”

Keletlenül lépett vissza, s dühében megfricskázta a sofőr orra előtt csüngő gumielefántot.

„Mi van veled, öregfiú”, fogta karon Demjén, s Bart szeretett volna ráta-posni a lábára. „Hallgatsz a születésnap murival!... Ez nem szép tőled.”

Zavara nem kerülte el az orvos figyelmét. Kajánul megjegyezte: „Vagy talán a kis tündérrel? Ketteskében? Mi?” És hátbavágta Bartot. Annak egyetlen arcizma sem rándult.

„Tudod, mit?” szólt meg hanyagul. „Gyertek ki a feleséggel vasárnap este. Megtartjuk a születésnapomat. Ti aztán eltűntök. Neked úgy is fáj a veséd nem igaz?”

Demjén megállt egy kerti ágyásnál. Szembefordultak.

„Mi lenne, öregfiú, ha Tóth bácsit is meghívnád? Persze, lányostól... Noná, majd egyedül!”

„Vigyázz, doktorkám, ott lecsúsztl. Valami sztudent megelőzött.”

„Ismerem én az ilyen sztudenteket!” röhögött Demjén. „Volt egyszer egy kis bacchánsom. Valami műkedvelő esten szerepelt, ott láttam először. Fölfedeztem. Odavolt a kicsike. Mondom neki, mindig egy ilyen lánygyerekre vágytam, de az asszony... tudod már... Egészen meghatódott. Elejtettem neki azt is, hogy van egy rendező ismerősöm, szó!-hatok az érdekében. Mit mondjak neked? Isten lettem a szemében. Eljött velem egy útra...”

Ingerülten félbe akarta szakítani, de Demjén nem tágitott.

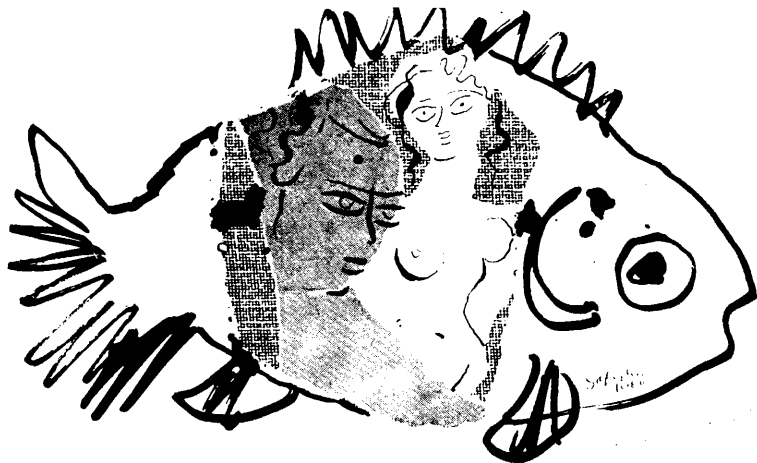
„Figyelj csak, most jön a java!... A szomszéd faluban várta meg a kocsimat. Úgy átázott, mint egy kis gerle. A haja mosatlan volt szegénykémnek. Majdnem elájultam az ülésen. Ahogy mesé-keztünk, betuszkoltam a fürdőszobába, aztán bementem a szobájába...”

„Nézd, kérlek, ezek a részletek igazán nem érdekelnek!”

„Emberség! Te öregszel!... Tudod, mit csinált a kicsi? Búcsúlevelet írt! Valami sztudentjának. És írt. Esküszöm, hogy írt. Mit tehettem? Segítettem neki befejezni a levelet. Másnap együtt adtuk fel, ajánlva. No, mit szólsz hozzá?”

Bart, aki eddig cipője orrával az ágyás porhanyó földjét kavarta, most hirtelen fölnézett, s csak ennyit mondott:

„Hát akkor majd szólok Tóth bácsinak is... Szervusz.”

Sáfrány
Imre
szöveg-
rajza

Gitta ott ült Rózsikával szemben, egy öreg díványon, és a megfeketett rézoroszlánt simogatta a bútor karfáján.

„Ugy-e, nehéz így, szívem, egyedül?“, sóhajtott fel a szőke asszonyka.

„És kettesben jobb?“,

„Tudod, aranyos, jó ember az én Károlyom. Mindig dolgozik, tervez, a munkájának él csak, meg nekem.“

„Tudom... A reorganizációs terv!“

Gitta megjegyzése csipett, mint a boi-ha. Gyakori vendég volt itt, s ismerte az agronómus férjét is.

„Mondd“, kérdezte cigarettára gyújtva, s hátradőlt, „mit tennél te az én helyemben, ha egy nagyszerű férfi belédszeretne?“

A háziasszony elvörösödött.

„Nézd, szívem... a te eseted, az egészen más.“

„Igen, más. Apámat otthagytam, nem mentem ki a pótérettségire történelemből, festem a körmömet, és napjában egyszer eszem. De nem tartom azt, hogy Sothy Kázmér volt hadapród őrmester egy isten, csak azért, mert apa és nadrágban jár, s megszokta valamikor, hogy minden szavára rámondják az áment.“

„Nézd, szívem, azért mégiscsak apád...“

„És tőrjem, hogy pofozzon, mert nem bokáig lóg a szoknyám, mint a nagyanyáé?“

Hallgattak.

Rózsika egy lemezt tett fel. Sokáig bajlódott a rádióba épített gramofonnal.

„Na, mit tennél?“, oltotta el a féligszítt cigarettát Gitta. „Elegáns, java-

korabeli, tele van ambícióval, a város többi teremtéskoronájától eltérően mossa a fogát, naponként borotválkozik, és a tenyerén meg az autóján hordana, ha...“

„Ha?...“, figyelt fel Rózsika, s a lány nem vette észre, hogy az asszonyka el-sápad.

„Ha az övé lennék... Na, mit tennél? Szó nál a férjednek, hogy védelmezzem meg, mi?“

„Nézd, szívem, azért nem kell gúnyolódni... Én tudom, hogy most mit élsz át.“

Gitta nem szólt. Lehunyt szemmel hallgatta a zenét.

„Szereted?“

A kérdés váratlanul érte.

„Azt hiszem, nem ez a fontos... Szeretném, ha valakinek sokat, nagyon sokat jelentenék...“

És beszélni kezdett. Rózsika figyelmesen, összehúzott szemmel nézte a meg-megrebbenő pillákkal suttagó lányt, és a Fűzfás nevének említésekor össze-rezzent.

„Mikorra beszélte meg?“

„Vasárnap estére. Halvaosora! Mit szólsz hozzá?“, nyomta meg gúnyosan az utolsó szavakat, és fölnevetett.

A lemez önműködően leállt.

Rózsika furcsa szívélyességgel kísérte ki, és a kapuban meg is csókolta.

„Csináld úgy, szívem, ahogy jónak látsz. Ha ilyen, amilyennek leírtad, akárki legyen is, azt hiszem, megérdemli.“

Gitta föl-kuncogott, és esernyőjét lóbálva, ringó léptekkel távozott.

Bartot kellemetlenül érintette Rózsika látogatása.

„Tudod, hogy nem szeretem, ha itt, az irodámban...”

„Tudom, szívem... sok a dolgod...”

„Jól tudod, hogy nemcsak a dolgom miatt...”

„Tudom... De azt is tudom, hogy a fűzfás egyre ritkábban jut eszedbe!” Rózsika szípigott.

Bart idegesen kattantott öngyújtójával. Az asszony érezte, hogy nyomon van, és elfacsarodott a szíve. Majdnem sírva ejtette ki a szavakat:

„Kérlek, Ákos, menjünk ki minél előbb!”

Csengett a telefonon. Erélyesen szólt bele egy-két szót, és lecsapta a kagylót. Rózsika még sosem látta ilyennek. Úgy érezte, hogy száználmasan hat most a férfi előtt.

„Csak még egyszer, Ákos... hogy elbúcsúzzunk, ha már nem szeretsz.”

Bart odalépett az utcára néző ablakhoz, és a föggönybe fújta a füstöt. Egy-két másodperc telhetett el így. Aztán hirtelen megváltozott hangon, de még mindig az utcát bámulva, megszólalt:

„Bocsáss meg, még hellyel sem kínálatlak...”

Rózsika odasimult a hátához.

„Ugye, kimegyünk?”

A férfi gyorsan megfordult:

„Igen... csak kérlek, értsél meg...”

„Vasárnap! Vasárnap este... Jó?”

„Mit? Hogyan? Azt nem lehet, kérlek...”

Az asszony hangja muzsikált.

„Miért?”

Először volt zavarban az asszony előtt, de összeszedte magát.

„Különbén, jól van. Úgyis érvényes egy szünetésnap találkozása a napokban...” Hamisítatlan barti eleganciával, tréfásan meghajolt, és rámosolygott az asszonykára: „Ezennel ünnepélyesen meghívom kedves férjedet is. Legalább nem lesz olyan kényes a dolog, mintha csak te jönnél...”

„Igen, nem lesz olyan kényes, szívem...” mondta Rózsika halkán, a könnyein keresztül, és lassan behúzta maga után a párnázott ajtót.

A délelőtti kínos találkozás és tervének nem kívánt alakulása lehangozta. Rózsika férjestől, Demjénék, Tóth bácsi lányostól!... Mit szól mind-ehhez Gitta? Hisz utálja, akárcsak ő, ezt az egész társaságot. És nem menekülhet most már tőlük. Mint ahogy

életén sem változthat már. Valahol elhibázta. Ez a három szoba, minden tárgyával, ósdi bútorával, porcelánjaival, minden szögletével idegen maradt számára. Felesége rendezte be, aki szótlan, büszke útitársként, távolról követte egész életében, és a korán megöregedett asszonyok alázatával vetette alá magát sorsának. Ez az egész kisváros már csak kulissza kései játékaihoz. Ez a halvacsorás társaság is az lesz.

Íróasztalához ült, a vasárnapesti halvacsora merész tervét kezdte latolgatni. Arca mindjobban felderült, miközben a papírvágó késsel játszadozott. Mikor végére ért gondolatainak, felnevetett, és a kést belevágta az asztalba.

Elsőnek Tóth bácsiék érkeztek meg. Dosztán számolta őket: egy, kettő, három... A sofőr, nem számít. De akkor is! Bart azt mondta a telefonba, hogy Tóthék ketten jönnek csak a gépállomásra. Mi lesz, ha nem lesz elég hal? A magas, barna fiút még sosem látta. Bekanyarodott a szürke kis Fiat is. „No, ti hányan lesztek?”, találgatta. Elsőnek Demjénék szállt ki a hátsó ülésről, aztán Tardi, az öreg patikus... „Ajaj, mi lesz itt! Bart az öreg Targyiról sem szólt semmit, pedig az éppúgy pusztítja a kaját, mint a pálinkát...” (Még az Aranyfácánban keresztelték el pincértársával a patikust Targyinak.)

A földszinti étterem végében zongora állt. Tóth bácsi lánya máris lefoglalta, és a barna fiúra függesztve szemét, játsszani kezdett.

„Juliskám! Mir'ó fiam!” szólt oda nekik az öreg gépállomásvezető. „Hát illeik az, hogy máris itthagyjátok a társaságot? A kutyaegerit neki!” És sorra kezelt rázott az érkezőkkel.

Demjén kesernyésen megjegyezte:

„A fiatalembert nem láttam még, de könnyen kitalálhatom, hogy a családjhoz tartozik...”

„Téved, doktor bácsi, mentette ki a fiút Juliska, „ő Mirkó, és nem a családhoz, hanem hozzám tartozik!” Demjéné arcán ottfagyott egy jégvirágmoroly, és megjegyezte, hogy kissé hűvös van a teremben.

„Hát mi lesz már avval a szájöblögetővel?”, rikácsolta Tardi, és az asztalra csapott.

Dosztán tüntető lassúsággal rakta eléjük az italt.

„Vigyél annak az embernek is valamit”, mondta Tóth bácsi és a sofőr felé intett fejével, aki háttal ült nekik egy kis sarokasztalnál.

Mirkó kényelmetlenül feszengett fehér, keményített ingében, és Juliska arcáról igyekezett ellesni a szavak értelmét. A lány azonban már egy rózsaszín gyapjúgombolyagot szedett elő piroscsíkos polivinil-szatyorjából, és egy kis gyermekkluz hiányzó ujjacszkáját kezdte kötni. Ceruzát veti hát e'ö, meg egy jegyzetfüzetet, és Demjén vaskos profilját kezdte rajzolgatni. Aztán áthúzta az egészet, és minden figyelmével Juliska felé fordult.

„Ezek már ilyenek, ugye, patikárius uram?“, csavarintott bele bajuszába Tóth bácsi, de Tardi nem hallotta. „A magánpraxis halála még nem a magánbaksis vége, ugye, doktorkám?“, rikácsolta éppen, és nagyot ütött Demjén vállára, aki kényneredetten tűrte ezt a bizalmaskodást. „Vissza fogják egyszer ezt is csámálni!“, jegyezte meg flegmán Demjén, és összébbhúzta vállán a fehér rojtos kendőt. „Demjénkém, úgy látom, kissé szórakozott vagy!“, csípett bele aztán a férjébe, mert az orvos megingt Juliskán legeltette a szemét, s nem válaszolt szavaikra. „Különböben úgy emlékszem, házassági évfordulónk van...“, töltötte még meg epésen szavait az orvosné.

„Ejnye, a kutyaegerit neki!“, rikkantanotta el magát Tóth bácsi. „Hát máma mindenki jubileumál? Tizenkilencben épp ezen a szentséges szép napon vetettem le a katonamundért a prágai árisztomban... Mert nem ízlett nekem már annak előtte se az angyalbőr. Éppen azon tanakodtunk egy bosnyák gyerekkel...“

„Itt vannak! He-he, itt a csatasárkány!...“, ugrott fel Demjén, fellökte poharát is. „No de kérlek!“, méltatlankodott Demjén, és hosszú arca még jobban megnyuult. Juliska kíváncsian nézett a bejárat irányába. Mirkó kezében megállt a ceruza. Tóth bácsi, mint ha nyársat nyelt volna, mozdulatlanul ült az asztalfőn. Még Tardi bácsi is megfordította a székét, és mókás volt, ahogy lehajtott fővel, a szemüvege mögül lesett rá az érkezőkre.

Demjén kezét csókolt Rózsikának, majd Gitta kezét szorította meg zavartan. Bart figyelmét nem kerülte el az orvos suta, félszeg mozdulata, s azt is észrevette, hogy Gitta gúnyosan keresztülnéz Demjémen, meg az eléjük járuló vendégseregben, s azt az ismeretlen férfit figyeli a sarokban.

„Rosszul vagy, kicsim?“, súgta oda neki az asztalnál, mert Gitta szokatlanul sápadt volt. „Soha ilyen jól nem

éreztem magam“, kuncogott a lány. „Különböben nekem most a szerepemet jól kell játszanom. Nem igaz?“

A sovány agronómus szótlán figyelte a körülötte dúló hangzavart. Bartot a világért nem zavarta volna most, pedig Rózsika még otthon a lelkére kötötte, hogy csak bátran fejtse ki Bartnak a mezőgazdasági reorganizációs tervét... az ilyesmihez nem folyamodvány és nem iroda kell, hanem egy ilyen intim alkalom...

A társaság Demjének huszonötödik házassági évfordulójára ivott éppen. Demjén már alaposan beszívott, s most mindenről megfeledkezve Juliskával koccintott először... Felesége arcán megfeszültek a ráncok, és amikor Demjén feléje emelte a poharát, elemelte az övét, úgy hajtotta fel.

„Hát a hangászokró! mindenki megfeledkezett? A kutya egerit neki!“, éledt fel Tóth bácsi jókedve, de az is lehet, hogy sok mindent láttak azok a vén, hunyorgó szemek, s hangulatot akart csak csinálni.

Juliska kötése fölé hajolt.

Mirkó könnyű keze nyugodtan húzta a vonalakat a papíron. Időnként egymásra pillantottak.

„Nézd, az ott apám!“

Bart dermedten nézett a lányra, majd a sarokban háttal ülő férfire, akinek az asztalára épp akkor tette le Dosz'tán a poharát. „Most lecsukja a szemét, de te azt nem látod, aztán lassan magába önti, mint az olajat... Ő tanított meg vezetni...“

Az agronómus feszengeni kezdett széken. Az imént már azt hitte, hogy itt az alkalmas pillanat, s most ismét beszélgetni kezdtek.

Demjén gombolyítani akarta a rózsaszín fonalat, de Juliska egy köszönöm-szépennel elhúzta az orra elől.

Tóth bácsi már ott ült Rózsika férje mellett, és a bosnyák gyereknél folytatni kezdte visszaemlékezéseit.

Aztán újra ittak, mert Demjénnek eszébe jutott Bart születésnapja. A figyelem feléjük terelődött. Gitta kellenül eltolta maga elől a poharát.

„Mi az, meghátrálunk, kislány?“, dörögte Bart a bajusza alól, és az asztal alatt megszorította a kezét.

Gitta hirtelen fölkel. Sápadt volt.

„Bart bácsi, nem jól érzem magam... Kérem, vigyen haza...“

Minden elcsendesedett.

Rózsika szeme összeszűkült.

Marasztalni kezdték őket, de Gitta cipője már a kijárat felé kopogott.

Az autózúgást is hallani lehetett a beállt csendben. Elmentek.

Dosztán értetlenül bámulta a két megüresedett helyet.

Demjén énekelni kezdett. Ittak. Énekeltek. Tóth bácsit elválasztották az agronómustól, aki fellélegezve, de nem kis fájdalommal nézett a kijárat felé.

„Ne félj”, szolt hozzá Rózsika, „viszszajön... Csak hazaviszi a kis beteg...”

Torkát keserűség szorongatta. Ennyi figyelmetlenséget, ekkora szemtelenséget mégsem várt Barttól. Legalább ne itt, emlékeik szép színhelyén gyalázta volna meg ezzel az átlátszó játékkal. Azóta talán meg is álltak valamelyik erdőkanyarban. Sokáig ült ott magabaro-skadva, elhagyatottan.

Észre sem vették, amikor fölkeltek és odalépett Dosztánhoz. Csak Demjénnek lesett oda. Látta, hogy Dosztán udvariasan bólogat, és a terem végében lévő kijárat felé mutat.

Rózsika roskatagon lépdelt felfelé a régi lépcsőkön. Kitapogatta a sarokszoba kilincseit. Nyitva volt, ahogy Dosztán cinkosan, megértően közölte vele. Behajtotta maga után, és lerokkadt a vetett ágyra. A zöldpikkelyes halacska az asztal magasából tátott szájjal hallgatta zokogását...

„A komédia befejezéséhez közeledik”, suttogta Gitta, amikor Bart bekanyarodott egy mellékútra, és leállította a motort.

„Szóltál valamit, kicsim?” kérdezte a lánytól, és gyengéden föléje hajolt.

Gitta eltolta magától.

„Ne, ne... majd ott, a kulisszák előtt... ahogy megbeszéltük...”

Bart várta megszokott, kesernyész kacagását, de a lány komoly, majdnem szomorú volt.

Elindultak visszafelé.

A szeptemberi fák halkán susogtak fölöttük.

„Nekem úgy tűnt, hogy valóban rosszul vagy.”

A férfi hangja idegenül, messziről hatolt el hozzája.

Megvonta vállát.

„En? Ugyan!”

Magassarkú cipőjét lehúzta, és harisnyában lépdelt tovább.

„Ne legyél buta”, állította meg Bart. „Megfázol! Tönkreteszed a harisnyádat...”

„Majd veszel, szívem, másikat...”

Fölkuncogott.

Bart szenvedélyesen magához rántotta.

„Elég volt ebből! Ha lelkiismeretfurdalásod van, forduljunk vissza, hazaviszlek...”

Egy éjjeli madár megrezzentett egy ágat fölöttük.

Gitta hátravetett fejjel, viaszápadtan nézett fel a csillagokra.

„Szeretlek”, suttogta Bart, s szó nélkül haladtak tovább.

Kerülővel, a Fűzfás erdő felőli bejáratánál állapotok meg. A földszinti étteremből elhallatszott hozzájuk a tivornyázás.

Gitta meg-megroggyanó térdekkel haladt felfelé a lépcsőn Bart oldalán.

Bart felkattintotta a villanyt.

Gitta felszokott és megtántorodott. Rózsika ösztönösen ugrott oda hozzá. Bart kidobta a vázából a virágot és tenverébe lötytyintette a vizet, azzal dörzsölte a lány halántékát.

„Hát ez volt a nagy játék?” suttogta Gitta, és hisztérikusan nevetni kezdett. Bart rázni kezdte, s végül elcsendesedett, már csak halkán zokogott.

„Az úton visszasétáltunk, nem akarunk mégsem magára hagyni a társaságot... Értjük?”

Bart szavai keményen pattogtak.

Rózsika meghunyászkodva bólogatott. Gitta hagyta, hogy vezessék.

Ugyanazzal a kerülővel, nesztelenül jutottak el a főbejáratig.

„Vidd talán haza, Akos...”

Rózsika szavaira Gitta dacosan felémelte a fejét.

„Nem! A játékot végigcsináljuk!”

Nagy lármával, örömrivalgással fogadták őket.

Gitta fáradtan mosolygott, s tekintete összetalálkozott apjával, aki ekkor fordult először hátra.

Dosztán cselelt-botlott az asztal körül, hordta a sült halat.

Az agronómusba Tóth bácsi belediktált már egy-két pohár bort, s most új raményre kapva, bátran Bart mellé húzódt.

„Bart elvtárs, már évek óta dolgozom egy reorganizációs terven, amely szerény véleményem szerint...”

„Tessék talán hozzálátni, kérem...”, dörzsölte össze tenyereit Dosztán, és gyönyörködve nézett végig a teritéken.

„A halacska tálalva van!”, kiáltotta

Rózsika, és szemével Bart felé vágott, aki életében talán először, elvörösödött.

Gitta szeme megvillant.

Villájára szúrt két halat, és egyiket Bartnak, másikat Rózsikának a tányérjába dobta:

„Igen, tálalva van! Tessék!”

Aztán riadtan Dosztánra kiáltott:

„Kérek két deci vermutot!”

„Csak ha megjött a jókedvünk, a kutyaeget nekik!” rikkantott fel vidáman

Tóth bácsi, de az asztalt megülte valami nyomasztó hangulat.

Hirtelen csend állt be.

Gitta mögött ott állt az apja.

„Nem lesz sok két deci?”

A lány hátra sem fordult.

„Te csak nézd az utat, apa... Ugye, így tanítottál valamikor?... A kocsiz az megy magától...”

És az eléje tett poharat a padlóhoz vágta.

